

A Pécsi Ítéltábla a dr. Csernus Sándor ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Szakály Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szakály Zoltán ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2018. március 26. napján kelt 4.P.20.195/2018/4. számú ítélete ellen az alperes által 5. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes kórházban 2016. május 17-én a felperesnek **M.M.** nevű gyermeke született. A gyermeket a születését követő negyedik napon újra kellett éleszteni, amely után súlyos egészségkárosodása maradt vissza. A gyermek és a felperes egészségi állapotát kiváltó ok megismerése végett a felperes 2016. szeptember 26-án az alpereshez fordult, és a maga valamint a gyermeke 2015. november 1. és 2016. október 1. közötti egészségügyi ellátásával kapcsolatos dokumentumok kiadását kérte. Az alperes az adatigénylésre válaszolva tájékoztatta a felperest arról, hogy a 200 oldalt meghaladó dokumentációt 5 darab A/4-es oldalig 2.500 Ft, minden további megkezdett oldalt 550 Ft/oldal díj ellenében ad ki. Elektronikus adathordozón történt kiadás esetén CD lemez formában 2.100 Ft/db és minden további CD darabonként 750 Ft díj ellenében adható ki. Kérte ezért a felperes nyilatkozatát, hogy igényt tart-e a kért iratokra.

A felperes a dokumentáció kiadását kérte azzal, hogy annak ellenében 100 Ft/oldal, illetve összesen 5.000 Ft díj megfizetésére hajlandó.

Az alperes - előadása szerint - az egészségügyi adat igénylések teljesítésének intézésére önálló irodát és csak ezzel a feladattal foglalkoztatott személyt alkalmaz. Rajta kívül a dokumentáció kiadásában 4 fő kórlaptáros is közreműködik, akik munkaidejükből naponta 1-1,5 órában teljesítenek ilyen feladatokat.

2016-ban az alperesnél 577 esetben kértek ki papír alapú egészségügyi dokumentációt. A másolt iratmennyiség átlagosan 10 oldal volt. Adathordozón 416 kiadás történt. Az adatkiadások egységtől függően A/4-es papíron kiadott dokumentáció esetén 530,79 Ft, ebből az előmunka költsége 479,49 Ft, míg adathordozó kiadásának egységtől függően 671,89 Ft, amelyből az előmunka költsége 359,79 Ft.

Az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ 2015. június 2-án ajánlást tett közzé, amelyben teljes egészségügyi dokumentáció esetén, vagy 50 oldal felett 5.000 Ft egységtől függően alkalmazását javasolta, nem teljes dokumentáció esetén oldalanként 100 Ft-os, míg elektronikus másolat kiadásánál darabonkénti 700 Ft-os díjszabást tartott indokoltnak. Ezeket az összegeket találta megfelelőnek a 2015. decemberében kiadott ajánlásában a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság is.

A felperes keresetében az egészségügyi dokumentációja megismeréséhez fűződő személyiségi joga alperes általi megsértésének megállapítását és az alperes 100.000 Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezését kérte. Kérte továbbá, kötelezze a bíróság a saját és gyermeke egészségügyi ellátásával kapcsolatos dokumentáció másolatának kiadására 100 Ft/A4-es, 200 Ft/A3-as oldal, radiológiai felvételek esetén pedig 1.000 Ft/adathordozó költség felszámítása mellett, jogi teljességi nyilatkozattal együtt. Hivatkozott arra, hogy az alperes által kikötött szolgáltatási díj joggyakorlását lehetetlenné teszi, ilyen összeg követelése alperes részéről visszaélészerű joggyakorlás. Amennyiben az alperes a perben kirendelt szakértő által megállapított tényleges költségek mellett állítja elő a kért másolatokat, az olyan mértékben irracionális gazdasági működés, amelynek költségeit másra az alperes nem háríthatja át.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, hivatkozott arra, hogy az adatkiadásért a ténylegesen felmerülő költségeit számolja fel, melyet a perben beszerzett szakértői vélemény igazolt.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adott. Megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes egészségügyi dokumentáció megismeréséhez fűződő jogát, és kötelezte az alperest a felperes által igényelt egészségügyi dokumentáció másolatának az ítéletben meghatározott díj ellenében történő kiadására, és 100.000 Ft sérelemdíj megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint jogszabályi rendelkezés hiányában az alperes jogosult meghatározni az egészségügyi dokumentáció másolatának készítéséért felszámított ellenszolgáltatás összegét. Nem lehet azonban az alperes által alkalmazott elszámolási mód szerinti költségeket felszámítani. E számítási mód következménye, hogy az egységtől függő költség a benyújtott adatigénylések számának függvénye, holott az alperes által az adatkiadás biztosítására fordított költség mértéke független az adatigénylések számától. Az alperes által alkalmazott számítás szerint a 2016-os év adatait figyelembe véve napi 20 oldal irat lemásolása az alkalmazott teljes munkaidéjét nyilvánvalóan nem teszi ki, a felperes részére kiadandó dokumentumokért felszámítani kívánt több, mint 110.000 Ft veszélyezteti a betegjogok gyakorlását, kiüresíti a dokumentációhoz való hozzáférés tényleges lehetőségét, annak irreálisan magas volta miatt, ezért elfogadhatatlan és tisztességtelen. Márpedig az egészségügyi törvény 24. § (2) és (3) bekezdése értelmében a felperes jogosult az egészségügyi dokumentációba betekinteni, illetve azokról kivonatot vagy másolatot készíteni, vagy saját költségén másolatot kapni. Mindezekre figyelemmel olyan mértékű költség melletti kiadásra kötelezte az alperest, amely a felperes joggyakorlását nem üresíti ki, és amely megfelel a tisztesség követelményének, figyelembe véve az összehasonlítható adatokat és ajánlásokat

is. Alaposnak találta a sérelemdíj iránti igényt is, és a jogsértés súlyából kiindulva a kereset szerint marasztalta az alperest.

Az ítélet ellen annak megváltoztatása és a kereset elutasítása érdekében az alperes fellebbezett. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályokat helytelenül alkalmazva értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Nyomatékosan hivatkozott arra, hogy az orvosi dokumentáció speciális tulajdonságokkal rendelkező, különleges személyes adatokat tartalmazó iratanyag, ezért kezelése, feldolgozása, az iratokba történő betekintés biztosítása és azokból másolat készítése és kiadása céljából önálló, a kórház szervezetrendszerében elkülönült irodát tart fenn és jelentős összegű beruházást is végrehajtott a feladata teljesítése érdekében. Hivatkozott arra is, hogy a dokumentáció kiadása nem csupán a tényleges fénymásolás elvégzéséből áll, hanem a kérelem teljesíthetőségének megvizsgálása, az adatok dokumentumtárból való kikeresése, vagy a tényleges lemásolása külön időt igényel. Hivatkozott arra is, hogy a másoláson túl, amelyért díjat számolhat fel, a kórháznak ingyenes betekintést is biztosítania kell a betegek számára a dokumentációba és az így felmerülő költségeket, melyek az ingyenes adatszolgáltatás igénybevevőire nem terhelhetők, szintén a másolat kiadását kérőkre kell hárítania. Hivatkozott arra is, hogy felperesnek módjában állt volna az iratokba betekinteni és kiválasztani a számára feltétlenül szükséges iratokat, amelyekkel csökkenthette volna az adatigénylés mennyiségét és költségét. Hivatkozott továbbá arra is, hogy amennyiben a felperes pert indít az alperessel szemben, akkor a perben ingyenesen a rendelkezésére bocsátotta volna a szükséges dokumentációt.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helyes következtetést levonva, helyes érdemi döntést hozott. A másodfokú bíróság a kifejtett indokokkal is egyetért.

Az alperes fellebbezésében a felperes keresetét jogalapjában is vitatta. Arra hivatkozott, hogy az általa megállapított díj helyes számításon alapul, amit a perben beszerzett szakértői vélemény is igazolt, ezért jogsértést nem követett el.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 2:43.§ e) pontja nevesített személyiségi jogként említi a személyes adatok védelméhez való jogot, amelyhez hozzátartozik az adatok megismeréséhez fűződő jog is.

Az elsőfokú bíróság által is hivatkozott az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv.(Eütv.) 24. § (1) bekezdés szerint a beteg jogosult megismerni a róla készült egészségügyi dokumentációban szereplő adatait, a (3) bekezdés c) pont értelmében az egészségügyi dokumentációba betekinthet és arról - egyebek között - saját költségére másolatot kaphat.

Az alperes nem vitatta a felperes ezen jogait, de az általa meghatározott díj kifizetéséhez kötötte az adatok kiadását. Annak eldöntéséhez, hogy ez a magatartás sérti-e a felperes és gyermeke személyes adataihoz való hozzáférés jogát, mellőzhetetlen az alperes által alkalmazott, illetőleg kikötött szolgáltatási díjösszegezésének vizsgálata. Amennyiben annak megállapítása helyesen történt, az nem kifogásolható, jogsértés sem állapítható meg az alperes terhére, hiszen a költségtérítési kötelezettséget törvény írja elő.

A másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróság azon megállapításával, mely szerint az alperes által kikötött másolati díj olyan magas, hogy az kiüresíti a beteg egészségügyi dokumentáció megismeréséhez, a dokumentációhoz való hozzáférés jogszabályban biztosított jogát.

Alaptalanul érvel az alperes fellebbezésében azzal, hogy a szakértői vélemény szerint csupán a tényleges költségeinek megtérítésére tart igényt. Ez az állítás ugyanis valótlan.

Az irányadó tényállás szerint az alperes által meghatározott 550 Ft/oldal költségből kb. 480 Ft az élők munkája költsége, kb. 51 Ft a dologi kiadás. A peradatok alapján azonban egyértelműen megállapítható, hogy a költségszámítás alapjául szolgáló kiadások nagyobb része nem a felperes által igénybe vett szolgáltatás költsége, hiszen az alperes munkabér és iroda fenntartási költsége nem függ a kiadott másolatok számától. A kimutatott napi 20 oldal másolat elkészítéséhez nincs szükség egy önálló munkatárs teljes munkaidőben való foglalkoztatására, valamint további munkatárs igénybevételére és egy különösen nagy teljesítményű másoló berendezés beszerzésére, illetve üzemeltetésére. Amennyiben az alperes mégis így járna el az - egyetértve a felperes álláspontjával - olyan mértékben irracionális gazdálkodás, hogy annak költségei nem háríthatók át másra.

Az alperes fellebbezésében maga hivatkozik arra, hogy a másolat kiadásáért felszámított összeg magában foglalja azoknak a szolgáltatásoknak a költségét is, amelyeket az alperes jogszabály értelmében ellenszolgáltatás nélkül köteles teljesíteni. Ez a költség azonban az Eütv. 24. § (3) bekezdés c) pontja alapján nem számítható fel a másolat-kiadás díjaként, az ilyen elszámolás tisztességtelen. Az a körülmény, hogy az alperesnek az egészségügyi ellátással összefüggésben ellenszolgáltatás nélkül teljesítendő kötelezettségei is vannak, nem jogosítja fel arra, hogy ezen kiadásait más szolgáltatást igénybe vevő beteggel megtérítse.

Az így kialakított költségtérítés összege alaptalan és olyan jelentősen meghaladja az ezzel kapcsolatban ténylegesen felmerülő költséget, ami tisztességtelen és sérti a felperes személyiségi jogait azáltal, hogy jogainak gyakorlását, az adat megszerzését ellehetetleníti.

Nem helyettesíti a másolat kiadását az ingyenes betekintés lehetősége, hiszen a felperes mint laikus nyilvánvalóan nem képes az orvosi dokumentáció rövid időn belüli értelmezésére és annak felismerésére sem, hogy melyik irat tartalmaz olyan adatot, amelynek számára különös jelentősége van vagy lehet, mint ahogy perindításra sem kényszeríthető a felperes annak érdekében, hogy a számára jogszabály alapján biztosítandó iratokhoz hozzájuthasson.

Az alperes fellebbezésében arra hivatkozik, hogy a díjszabásának az alperes fénymásolása és egészségügyi dokumentáció kiadásával felmerülő költségeivel kell arányosnak lennie. Ez az állítás valós, de csak annyiban, amennyiben ez a díj az adott szolgáltatással arányos. Más szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült költség ebben a körben nem érvényesíthető.

A rendelkezésre álló összehasonlító adatok, szakértői vélemény, valamint a felperes nyilatkozata alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a 100 Ft/A/4oldal, 200 Ft./A/3oldal, illetve 1.000 Ft/adathordozó ellenszolgáltatási összeget és a személyiségi jogsértés jogkövetkezményeként a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés b) és d) pontjai alapján helyesen kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására, a sérelmes helyzet megszüntetése körében a dokumentáció kiadására az általa megállapított összegű költségtérítés ellenében. A Ptk. 2:52. § (1) és (3) bekezdései alapján helyes az alperes sérelemdíjban való marasztalása is.

A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetni. A másodfokú bíróság a felperest képviselő ügyvéd munkadíjának összegét a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, a készkiadás összegét az 1952. évi Pp. 79. § (1) bekezdése alapján, a fél előadás szerint állapította meg.

Az alperes személyes illetékmentes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése alapján, ezért a sikertelen fellebbezéssel felmerült le nem rótt illeték a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Pécs, 2018. szeptember 20.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, előadó bíró; Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró; Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró